

Wendy Sempels

Spiegel

De wenkbrauwen zijn het moeilijkst. Mijn spiegelbeeld oogt flets, buiten mijn kale hoofd dat glimt onder de badkamerverlichting. Ik pruts de drie potloden die ik bij de drogist kocht uit hun verpakking en trek streepjes op mijn hand. L'Oréal Paris Infaillible Brow Brunette. Deze is perfect. Onfeilbaar, waterproof en hij benadert het meest mijn natuurlijke haarkleur.

Tenminste, toen ik nog haar had. Ik wrijf over mijn blinkende kruin en zucht.

‘Goed, waar was ik ... wenkbrauwen.’

Te hoog, te laag, te dik, te dun, ... het blijkt verdomd moeilijk om twee identieke rupsen op je gezicht te schetsen. Ik teken en wis, opnieuw en opnieuw. De voorraad reinigingsdoekjes slinkt zienderogen.

Twintig minuten later heb ik een aanvaardbare linkerkant getekend. Rechts verloopt het inmiddels aardig symmetrisch totdat ik door een plotse niesbui de controle over mijn potlood verlies. Geweldig dit! Boven mijn rechteroog prijkt een gelijkbenige driehoek. Ik leun naar de spiegel en frons waardoor ik op een gestoord, misdadig cartoonfiguurtje lijk.

Miss Ella D. Evil. Ik kom eraan, sukkels!

Met verleidelijke blik kijk ik in de spiegel en barst in lachen uit. Gekke bekken trekkend poseer ik achtereenvolgens als Clint Eastwood – ‘Go ahead, make my day’ - , James Bond – ‘The name is Bond, James Bond’ – en Uma Thurman – ‘Your name is Buck ... Right?’ – wraakengel in Kill Bill. Ik heb in tijden niet meer zo gelachen. Het voelt bevrijdend. De tranen stromen uit mijn ogen tot ik in mijn hoofd de stem van mijn moeder hoor. *Rustig nou maar. Je bent ziek, weet je nog? ZIEK! Als je niet rust, genees je nooit en dan wordt mama heel verdrietig. Dat snap je toch wel? Je wil mama niet aan het huilen maken, toch?*

*

Mama mag niet verdrietig zijn – nooit - dus ik neem een flinke hap en nog één. Ze kijkt me stralend aan. De lasagne smaakt naar lava. Althans, dat denk ik want tijdens de les aardrijkskunde hebben we geleerd dat lava ontzettend heet is.

Of iemand wist hoe heet precies? Ik stak mijn vinger in de lucht en riep luid dat het – ik weet het wel zeker - honderd graden was. Meester Tom roffelde met zijn vingers op het bord en zei: ‘Fout! Wat denk jij, Siska?’

‘Tweehonderd!’ klonk het overtuigend.

‘Vijfhonderd?’ probeerde Vik voorzichtig.

Na het derde foutieve bordgeroffel beloonde meester Tom de duizend graden van Abdel met een sticker achter zijn naam. Hij had er nog maar ééntje nodig om in Toms toverton te mogen graaien.

Geen enkele sticker achter mijn naam. Niet erg, mama zegt dat de tovertonsnoepjes de vieze beestjes in mijn bloed sterker maken. Nou, ik kijk wel uit.

‘Zal ik de dokter bellen?’ vraagt mama terwijl ze me bezorgd aankijkt.
Ik gebaar van niet terwijl ik de lava probeer te blussen met een groot glas water. Duizend graden, zeker wel.

*

Voorzichtig dep ik mijn gezicht, de driehoek wis ik vakkundig weg. Met vaste hand werk ik mijn wenkbrauw verder af. Het ziet er best oké uit. Het geheel smeekt om felrode lippenstift. Of is dat er net een tikkeltje over? Ach nee, wat zou het.
Ik kleur mijn lippen net over de rand zodat ze voller lijken, tuit ze en stuur een selfie naar Stan.
‘Sexy!’ pingt mijn mobiel, gevolgd door drie hartjes en een kussende emoji.

Drie maanden geleden zag ik hem in de lobby van het ziekenhuis. Hij stond op het punt om het koffieapparaat te molesteren toen hij me hoorde gniffelen. Vastberaden zette hij een stap opzij, daagde me uit om een latte macchiato mét suiker uit die verdomde machine te toveren. Makkie! Ik toverde er zelfs twee. We raakten aan de praat en installeerden ons aan een tafeltje. We hadden het over zijn broer die net een setje nieuwe longen gekregen had, over mijn baarmoederkanker, over koffie, het leven en hoe verdomd fragiel het kon zijn, de Zeeuwse kust waar hij een huisje had ... we raakten niet uitgepraat. Dieper en dieper verdronken we in mekaars ogen.
Sindsdien heeft hij mijn dakgoot hersteld, de woonkamer behangen en mij overladen met liefde en cadeautjes.

Mijn Stan. Hij huilde toen ik hem vroeg mijn lokken af te scheren. In geen geval wou ik dag na dag bosjes droog haar uit mijn schedel plukken. Ik deed het eerste stuk, een brede streep dwars door het midden. Hij verdapperde en deed de rest. We hebben samen gelachen en gehuild, elkaar getroost en bezworen dat we het gaan redden. Het moet.
De kanker en bij uitbreiding de chemo is mijn zwarte beest en het beest trotseer ik alleen. Dat heb ik Stan heel duidelijk gemaakt. Ik moet het in de ogen kijken, het bekampen en verslaan. Het is mijn strijd, van mij alleen.

*

Van kindsbeen af moest ik vechten. Tegen de vieze beestjes in mijn bloed. Waarom kon ik ze dan niet voelen, vroeg ik weleens aan mama. Dat kwam, zei ze, omdat het stiekemerds zijn. ‘We moeten ze te slim af zijn, Ellaatje, zoals de smurfen altijd die stoute Gargamel te grazen nemen of zoals Jerry die uit de klauwen van Tom moet zien te blijven.’
De beestjes hielden niet van medicijnen. Daar was mama heel slim in. We bezochten verschillende dokters en dan kreeg mama telkens zo’n briefje waarmee ze een nieuwe doos bij de apotheek kon halen zodat we er een heleboel hadden. De nieuwe Smurfin had een heel leger medicijnsoldaatjes. Mama wist precies hoeveel soldaatjes ik nodig had. Af en toe kwamen ze in opstand en dan moesten we snel naar het ziekenhuis omdat ik me niet lekker voelde. De verpleegsters hadden vaak hun handen vol met mama – bezorgd als ze was – om haar te troosten en te verzekeren dat alles goed met me zou komen. Ik wil mama niet verdrietig maken. Nooit.
Ze vond het beter dat ik – het is maar tijdelijk, Ella – in een rolstoel zou gaan zitten. Om op krachten te komen, sterker te worden. De mensen in de zorgwinkel waren heel lief voor mama

en mij. De mevrouw met de zwarte krullen bood haar koffie, mét een koekje, aan zodat ze wat kon bekomen nadat ze over mijn vieze beestjes had verteld. Ik kreeg een gehaakt groen kikkertje en een aai over mijn bol. Geduldig legden ze haar uit hoe ze de rolstoel vlot in en uit kon klappen.

Dokkerend over de straatstenen reed mama me naar school. Op bezoek. Ik mocht niet blijven, dat vond ze te gevaarlijk in mijn toestand. Mijn klasgenootjes hadden leuke kaartjes geknutseld met kleurrijke regenbogen, glitters en sterretjes. Meester Tom plakte een sticker achter mijn naam en prutste met een zakdoek aan zijn ogen. Er zat vast een vliegje in. Siska vroeg hoe het met me was en ik antwoordde dat het best goed was. Ze keek verdrietig naar mijn rolstoel. Mijn buik deed pijn als ik naar mijn lege plaatsje op de eerste rij keek. De beestjes speelden tikkertje in mijn buik en in mijn hart. Ik kreeg van meester Tom nog een bundeltje huiswerk en boekjes zodat ik niet te ver achterop zou hinken en gelijk meekon als ik terugkwam. Mama stopte ze samen met de kunstwerkjes in haar tas. ‘Tot snel,’ zei ik toen we de klas verlieten. Siska huilde. Toen we thuiskwamen, gooide mama gelijk de kaartjes in de prullenmand. ‘Kijk nou toch, overal glitter in mijn tas, op de rolstoel. Die viezigheid is niet goed voor je. Bah, weg ermee.’

Soms mocht ik uit de rolstoel om op het kleed met mijn Barbiepoppen te spelen. Ik knipte hun haren heel kort, net zoals de mijne. Ik luisterde naar hun hartjes en stopte ze in bed. Troostte hen omdat papa niet op bezoek kon komen. Papa woonde in een ver land, niemand wist waar. Mama ook niet. Misschien wel op geheime missie om de wereld te redden. En nee, daar hoefden we niet verdrietig om te zijn. Mama mag niet huilen.

Op mijn zestiende was mama het grondig beu. Of dacht ik misschien dat een puber het allemaal beter wist? Of ik niet een tikkeltje ondankbaar was? Zij, die de beste jaren van haar leven had opgeofferd om mijn ziekte draaglijk te maken. Zij, die kosten noch moeite gespaard had om mij met de beste zorgen te omringen. En ik, ik die het lef had om haar bekwaamheid als moeder, als verzorgster, in vraag te stellen. Enkel en alleen omdat ik wou meegaan naar Parijs.

Onze klas zou vijf dagen ondergedompeld worden in al het moois dat de stad der liefde te bieden heeft: kunst, mode, de Eiffeltoren ... Afsluitend stond er een dag in Disneyland Parijs gepland. Eindelijk vrijheid.

Het kon niet. Niet in mijn toestand, ook al voelde ik me prima. Protesteren was geen optie, niet als ik een trip naar de spoedeisende hulp wou vermijden. *Misschien nemen ze je wel op in de psychiatrie?*

De dokter bood me een tissue aan. Ik nam de hele doos. Münchhausen by proxy-syndroom. Kindermishandeling. Hij nam de tijd, legde me uit dat er soms moeders zijn die hun kinderen bewust ziek maken om zelf aandacht te krijgen. Tissue na tissue vielen de puzzelstukjes in mekaar. Het was natuurlijk mijn beslissing maar hij raadde me aan een klacht in te dienen. Kindermishandeling, negentien jaar lang. Ik bedankte hem, zei dat ik erover zou nadenken en ging huiswaarts.

Zonder één woord – mama tierde en huilde – pakte ik mijn spullen en verliet het huis.

Voorlopig kon ik bij Siska terecht. Een klacht indienen heb ik nooit gedaan. Mama mocht niet huilen.

Stan. Die lieve Stan. Er moeten knopen doorgehakt worden, vanavond nog. Vertel ik hem over die keer toen ik mijn moeder bezocht, nu twee jaar geleden? Ik parkeerde de auto in een zijstraat. Een donker portiek bood beschutting zodat ik de situatie kon peilen: geen licht meer bij de burens, geen verdwaalde ziel op straat. Met mijn hoofd diep in mijn kraag liep ik naar de voordeur. De sleutel stroefde maar het lukte me om ongemerkt binnen te komen. Muisstil sloop ik de trap op. Ze lag in bed. Nog één keer wou ik haar zien, haar tonen dat ze me er niet onder gekregen had. Dertig en kerngezond. Ze schrok toen ik haar wekte maar kwam niet overeind. Ze zei niets maar keek me aan met kille ogen. Verwijtend. Het ging razendsnel. Ik kneep haar neus dicht, gooide een handvol soldaatjes – ik had nog een hele voorraad – in haar mond en dekte hem af met mijn hand. Haar ogen werden groot, ze klauwde naar mijn armen maar ik bleef onverzettelijk. Sterk. Sterker dan ooit tevoren. Ik voelde hoe het leven uit haar wegvloede. Met opengesperde ogen zonk ze in haar kussen. De medicijndoos plaatste ik in haar nachtkastje nadat ik ze grondig schoongeveegd had met een zakdoek. Ik sloot haar ogen. ‘Mama, jij zal nooit meer huilen.’

Zal ik Stan vertellen over hoe ik een grijze muis werd en niemand me nog zag staan? Hoe mijn leven kabbelde en er werkelijk niets gebeurde. Opstaan, werken, slapen. En dit elke dag opnieuw.

Ik bekijk mezelf in de spiegel. Kaal hoofd, kale ziel. Durf ik in het diepe springen met hem? Hem de waarheid vertellen? Hoeveel pijn het deed om mijn wenkbrauwen uit te trekken? *Uitgevallen op één nacht tijd ... kutchemo!* Hoe ik in ziekenhuizen rondhang, me ziek veins omdat mensen me dan zien. Werkelijk zien. Me bekijken met een medelevende blik in hun ogen. Troost willen bieden. Me uit de grijsheid van mijn bestaan halen. Wil hij me überhaupt nog in zijn leven als ik open kaart speel? Geen kanker, nooit gehad. Nee, er is geen beest dat ik moet bevechten. Geen last om te dragen, niet alleen, niet samen. Kan ik mijn web van leugens achter me laten met een wonderbaarlijke genezing? Een frisse start, een reset?

Ik zucht, veeg de lippenstift van mijn lippen. Een traan valt in de wastafel. Ik ben mijn moeders dochter.

@ Wendy Sempels, november 2023

Wendy Sempels (1975) is werkzaam op de sterilisatieafdeling van het UZ Leuven. In 2021 kreeg ze de schrijfmicrobe te pakken door het schrijven van UKV's (ultra korte verhalen van 99 woorden) die sindsdien regelmatig in de schijnwerpers van schrijvenonline.org belanden. In haar vrije tijd leest ze graag en veel en proeft ze van uiteenlopende genres: van de thrillers van Stephen King, de heerlijke humor van Richard Osman tot de literaire parels van Stefan Hertmans.

Dit jaar werd ze genomineerd voor de Baarnse literatuurprijs met het verhaal 'Genesis'. En haar kortverhaal 'Beet' is opgenomen in de verhalenbundel: Het Strand (ISBN978-94-6266-679-5), uitgegeven door Schrijverspunt.

Ze hoopt - al reizend door haar hoofd - nog vele mooie verhalen te ontdekken.